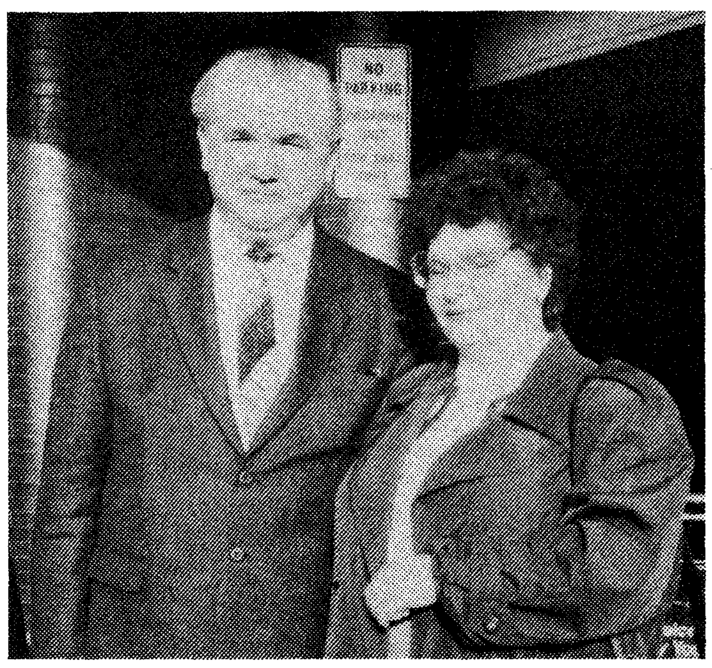
SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 83. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 2, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го ТРАВНЯ 1992. Ч. 83. РІК XCIX.

ДО ЗСА ПРИЛЕТІВ АМБАСАДОР УКРАЇНИ

Амбасадор Олег Білорус з дружиною Ларисою на летовищі ім. Кеннеді в Ню Йорку.
(Фото: ред. О Кузимович).

Ню Йорк, (О. К.). — Сюди літаком „Україна" прибув з Києва у вівторок 28-го квітня перший амбасадор України до ЗСА д-р Олег Білорус. На летовищі зустріли його голова Постійної Місії України до ООН Віктор Батюк, шарже д'афер української амбасади у Вашінгтоні Сергій Кулик, консул України в Ню Йорку Микола Кириченко і секретар Постійної Місії України в ООН Анатолій Олійник.

З уваги на запізнення літака „Україна", амбасадор О. Білорус з дружиною Ларисою, перейшовши швидко митну контролю і потрібні формальності та від'їхав негайно до приміщення Місії України при ООН, де відбулася вечеря, в якій взяли участь три дипломатичні представники України — амбасадор до ЗСА О. Білорус, амбасадор до Чехо-Словаччини Роман Лубківський і голова Постійної Місії України до ООН В. Батюк.

У короткій розмові із представником редакції „Свободи"амбасадор О. Білорус висловив радість і гордість із свого призначення на цей перший дипломатичний пост, представника вільної України у Вашінгтоні. Його першим і негайним завданням є підготування офіційного приїзду на „робочу сесію" Президента України Леоніда Кравчука. За інформаціями д-ра О. Білоруса, президент Л. Кравчук має прилетіти 5-го травня та перебувати в ЗСА до 11-го травня. В тому короткому часі він, крім Вашінгтону та розмов із президентом Джорджем Бушем, має відвідати стейт Айова, Гюстон, Чікаго і Філядельфію, а 10-го травня, в неділю, відбудеться бенкет української громади в його честь.

Як відомо, амбасадор України до ЗСА є визначним економістом і був першим директором Інституту Менаджменту в Києві, а останньо займав пост директора новоствореного Інституту Світової Економіки і Міжнародних Зв'язків при Академії Наук України. Він має бездоганне знання англійської мови, яке виказав в часі перших відвідин ЗСА 1990 року, коли мав доповідь в Ратгерському університеті на тему економіки України.

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК

ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі: Василь Пастушок — голова, інж. Анатолій Дорошенко — заступник голови, Степан Гавриш — секретар, ред. Василь Дідюк і Тарас Шмагала — члени, виконуючи свої статутові обов'язки, перевела в часі від 23-го до 27-го березня 992 року перевірку загального майна, організаційного стану УНСоюзу та його допоміжних господарств — видавництв „Свобода", „Українського Тижневика" і „Веселки", відпочинкової оселі Союзівки, Української Національної Корпорації Дому, Відділу Братської Діяльности і Канадської канцелярії в Торонто.

У висліді згаданої перевірки Головна Контрольна Комісія стверджує слідуюче:

1. Український Народний Союз у 98 році свого існування продовжував традицію відданої служби своїм членам, збагачуючи їхні надбання своєю багатогранною активністю.

2. Не зважаючи на економічну кризу в ЗСА, на виплату дивіденди членам в сумі 1,204,834.43 дол., виплату стипендій студіюючій молоді (членам Союзу) в сумі 117,385 дол., удержання канцелярії в Вашінгтоні коштом

(Закінчення на стор. 3)

Вшанують П. Плішку

Гаррісбурґ, Па. — Тут на річній церемонії вручення губернаторських нагород за визначні досягнення в ділянках мистецтва, гуманістики та наук губернатор Пенсильванії Роберт П. Кейсі вшанує відомого оперного співака Павла Плішку за досягнення в ділянці мистецтва. П. Плішка стане одним з трьох осіб, відзначених в кожній з вищеназваних ділянок.

Павло Плішка

Імпреза відбудеться у вівторок, 5-го травня, о год. 5-ій по полудні в стейтовому капітолі.

Ухвалено закон про статус Криму

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 28-го квітня, Верховна Рада України ухвалила закон про статус Автономної Республіки Крим. У першому читанні цей документ мав назву „Про розмежування повноважень між Україною та Республікою Крим".

Тепер закон визначає, що республіка Крим є автономною складовою частиною України і самостійно вирішує питання, які віднесені до її відання конституцією та законом України. Згідно з новим законом, територія Республіки Крим не може бути змінена чи передана до складу іншої держави. Автономна Республіка Крим бере участь у використанні землі, природних багатств тваринного та рослинного світу, водних та інших природних ресурсів на території республіки Крим відповідно до законодавства України.

Повноваження республіки Крим охоплюють 22 пункти, серед яких: внесення змін та тлумачення конституції автономії, участь у формуванні внутрішньої і зовнішньої політики України у тій її частині, яка стосується республіки Крим, визначення територіяльного устрою автономії, призначення та проведення на її території виборів і референдумів.

Спірні питання між Україною та Автономною Республікою Крим мають вирішуватися у Конституційному суді України. У разі невиконання рішень Конституційного суду України, Президент України має право застосувати необхідні засоби для забезпечення їх виконання.

Закон вступив у дію з моменту його ухвалення Верховною Радою України.

(Закінчення на стор. 3)

БЕНКЕТ В ЧЕСТЬ Л. КРАВЧУКА

Філядельфія. — Громадський Комітет Філядельфії влаштовує бенкет в честь Президента України Леоніда Кравчука. Імпреза відбудеться у неділю, 10-го травня, о год. 6-ій вечора в готелі Atop The Bellevue при вулицях Брод і Волнат. Вступ — 100 дол. від особи. Чеки слід висилати на Ukrainian Reception Commettee, P. P. Box 2723, Cinnaminson, N. J. 08077. Телефон для інформацій (215) 884-8140.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ДОГОВІР ПРО ЧОРНОМОРСЬКУ ФЛЬОТУ

Москва. — В Одесі підписано спільний комунікат після завершення переговорів державних делеґацій України і Російської федерації про Чорноморську фльоту. В комунікаті сказано: „Дотримуватися мораторію на будь-які односторонні дії, які ускладнюють ситуацію навколо Чорноморської фльоти".

Делеґацію України на переговорах очолював перший заступник голови Верховної Ради України Василь Дурдинець, делеґацію Росії — заступник голови Російської федерації Юрій Яров. „Сторони поручили робочій групі розробити принципи підготови договору між Російською федерацією і Україною про Чорноморську фльоту", — сказано у комунікаті.

„Делеґації Російської федерації, — підкреслюється в документі, — був переданий проект заяви Верховної Ради України про створення зони, вільної від нуклеарної зброї, в районі Чорного моря і проголошення чорноморського басейну зоною миру, який сприйнято з зацікавленням і який буде переданий в комісії Верховної ради Російської федерації".

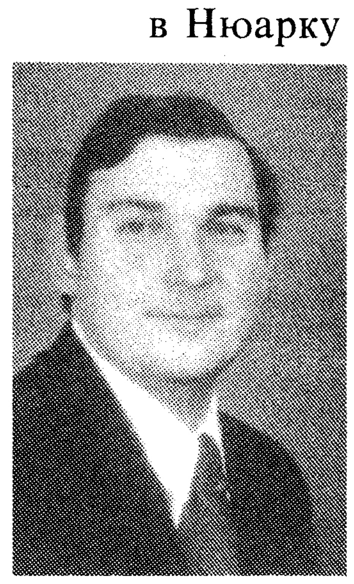
Під час переговорів рішено провести наступну зустріч в половині травня у Даґомисі (Краснодарський край).

Оцінюючи підсумки переговорів, голова делеґації Росії Ю. Яров заявив: „Перш за все, нормальна ситуація і взаємозрозуміння у нас є, ми розуміємо відповідальність, яка на нас лежить, і сповнені рішучости пройти кожний свій шлях. Я думаю, що ми знай демо вихід".

Голова делеґації України В. Дурдинець сказав: „Ми домовилися ще при підготові до переговорів, що якщо на них будуть представники головного штабу військово-морських сил СНД, то вони не можуть бути учасниками переговорів. Вони виступають на правах консультантів, тому що переговори ведуться між державними делеґаціями України і Російської федерації".

Відбулися Загальні збори Окружного комітету відділів УНС в Нюарку

У неділю, 23-го лютого, в залі школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., відбулися Річні загальні збори Окружного комітету відділів Українського Народного Союзу в Нюарку.

Голова Округи Роман Пиндус

Збори відкрив голова Округи Роман Пиндус і попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати померлих членів і секретарів Округи. Секретар Теофіль Клебан відчитав протокол з попередніх зборів.

Голова Округи здав звіт про свою діяльність: він допомагав у влаштуванні продажу квитків на концерт квартету „Явір", підтримував тісний контакт з головною канцелярією УНСоюзу, брав участь у конференції окружних комітетів на Союзівці, де обговорювалася справа про відзначення 100-ліття УНСоюзу, репрезентував Український Народний Союз на різних імпрезах. Округа, яка налічує 17 відділів, виконала квоту на 53 відсотки, приєднавши 48 нових членів, забезпечених на суму 749,000 дол.

Касир Округи Володимир Боярський здав звіт з каси. Він попросив, щоб відділи Округи і надалі вплачували вкладки по 5 дол., бо іншого приходу Округа тепер не має.

Номінаційна комісія по-

(Закінчення на стор. 3)

ОСЯГНУЛИ ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Київ. — Газета „Ню Йорк Таймс" повідомляє у числі з 29-го квітня, що чотири колишні республіки СССР, на території яких розположена стратегічна атомова зброя — Росія, Україна, Казахстан і Білорусія, досягнули повного порозуміння у справі підписання договору, який свого часу підписали З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз і поновлення якого домагався Вашінгтон.

Спочатку Російська федерація настоювала, що тільки вона і ЗСА мають право такий договір підписувати, бо Росія, мовляв, стала спадкоємцем СССР. Але Президент України Леонід Кравчук, прилюдно і у переговорах з американськими представниками, домагався справедливости і голосу у справі вирішення стратегічної нуклеарної зброї. Він також у переговорах чотирьох республік домагався рівних прав, запевнивши, що Україна й далі стоїть на становищі без'ядерности, але її підпис під договором „Старт" дасть їй моральне право домагатися гарантій безпеки зі сторони ЗСА й інших атомових держав. У висліді довгих переговорів сторони осягнули порозуміння.

Президент Кравчук заявив на пресовій конференції, що Росія не опонувала до цієї пропозиції. Міністри закордонних справ чотирьох держав зустрінуться незабаром з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером для підписання відповідного документу, підкреслив Л. Кравчук, кажучи, що Україна домагатиметься гарантій від ЗСА, бо Росія в останньому часі почала висувати територіяльні претенсії до України. Л. Кравчук відвідає незабаром ЗСА і зустрінеться з президентом Джорджем Бушем 6-го травня. Л. Кравчук відмітив, що існує помітна зміна відношення ЗСА до України.

Ще донедавна проблеми України розглядались в Білому Домі і в Державному департаменті через призму американської політики, висуваючи і фаворизуючи в першу чергу Росію. Тепер Вашінгтон розглядає Україну, як молоду демократичну державу на сході Европи.

Характеристичною можна назвати пресову конференцію в американській амбасаді 28-го квітня під час якої повірений у справах ЗСА в Києві Джан Гандерсен та перший секретар амбасади для справ преси й культури Мері Кругер, пояснюючи заплановану візиту Президента України до ЗСА, заявили, що Америка сприймає Україну, як суверенну й незалежну державу. Між Дж. Бушем і Л. Кравчуком відбудеться довга тригодинна сесія, на якій буде мова про справу вдосконалення українсько-американських стосунків і про можливий, на думку Гандерсена і Дж. Буша, обов'язковий внесок американського Уряду у підвищення авторитету України в цілому світі, — підкреслив Гандерсон.

Торкаючись проблем допомоги, Гандерсен заявив, що президент Буш і Конгрес ЗСА погодились на скорсу допомогу Україні у висоті 50 міл. долярів. Додаткових 90 міл. долярів Україна отримає в наступному році. Програма допомоги є скерована на поправу економіки, перехід у систему вільного ринку, демократизацію політично-державної системи і гуманітарні потреби. Не можна виключати, що подібну допомогу запропонують Україні інші країни, зокрема „велика сімка" і Европейська спільнота.

В АМЕРИЦІ

ХОЧ МИНУЛОГО вівтірка президент Джордж Буш підтвердив свою кандидатуру від Републіканської партії на другу каденцію, то, як твердять офіційні чинники, він вкінці здав собі справу з того, що в нього немає конкретних пропозицій для виборців країни. З'ясувавши проблему, Президент звернувся до свого персоналу та дорадників, щоби зосередились над уточненням його програми на наступних п'ять років. Аналітики твердять, що ця справа мусить піти в рух якнайшвидше.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ у середу, 29-го квітня, проти волі демократичного проводу більшістю голосів 284 до 131 вирішила погодитись зі судовим викликом Департаменту юстиції на видачу звітів і книговедення банку вищезгаданої установи. Демократи, які є більшістю у Палаті Репрезентантів, старалися цьому запобігти, бо, на їх думку, це закроється на широкий політичний скандал. Аналітики твердять, що це був гострий поличник демократичному проводові, а зокрема спікерові Палати Репрезентантів Томасові Фолі.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ у Вашінгтоні президент Джордж Буш вітав німецького президента Ричарда Вайцзекера згідно з встановленими для цього приписами. Крім того, на святочному прийнятті президент Дж. Буш вітав з видимою щирістю свого німецького колегу, заявляючи, що його присутність вказує на минулу і теперішню дружбу між ЗСА і Німеччиною. Ще пригадав Президент, що зразу після Другої світової війни обидві країни знайшли спільну мову, що значно прислужилася для поліпшення взаємовідносин впродовж 45 років аж до перемоги у „холодній війні".

РЕЧНИЦЯ ДЕРЖАВНОГО департаменту Маргарет Д. Татвайлер сказала, що ЗСА привітали офіційний перехід влади в Афганістані від колишнього встановленого уряду Совєтським Союзом до рук мусулманських повстанців. Вона також підкреслила, що Уряд ЗСА не бажає бачити більше людських страждань в Афганістані. Вашінгтон дуже радий такій зміні та сподіється, що присутність тимчасової ради, створеної з членів усіх повстанських з'днань, буде допоміжним у стабілізації ситуації та доведе до перемир'я між усіми фракціями.

ЦИФЕРНІ ЗІСТАВЛЕННЯ опубліковані Департаментом торгівлі у вівторок, 28-го квітня, виказали, що економіка країни зросла на 2 відсотки у перших трьох місяцях біжучого року. Аналітики відразу заявили, що це найкраща економічна вістка для Джорджа Буша. Одначе економічні експерти підкреслюють також і те, що довір'я покупців значно поправилося, як також і можливості затруднень, але це економічне відродження буде йти дуже повільним кроком з чим теж погоджуються й приватні економісти.

У СВІТІ

МІНІСТЕР ОБОРОНИ України Костянтин Морозов надіслав телеграму головнокомандуючому об'єднаними збройними силами СНД Є. Шапошнікову з проханням дозволити оперативний групі офіцерів міністерства оборони України зібрати у всіх військових округах інформацію про офіцерів-українців. Телеграма є кроком до виконання указу Президента України про переведення військовослужбовців — громадян України для дальшої служби в збройних силах республіки.

В ЄРУСАЛИМІ З ОФІЦІЙНОЮ візитою перебуває віцепрезидент Росії Александр Руцкой. В середу, 29-го квітня, він відвідав меморіял Яд Вашем, присвячений пам'яті жидів, які загинули в роки Другої світової війни, і заявив, що російський уряд повинен вжити суворих заходів щодо сучасних антисемітів в республіці. Єрусалимське радіо повідомило, що А. Руцкой — жид по матері.

МОСКОВСЬКА „Независімая Ґазета", коментуючи прийняття у Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк республік колишнього Совєтського Союзу, відзначає той факт, що в ці організації прийнято всі республіки, незалежно від „якости" їхньої фінансової політики, що вельми понижує практичне значення цієї події. „Це підтверджує наші передбачення, — пише газета, — що заяви керівників МВФ про їхнє занепокоєння можливою зміною курсу російського уряду носили переважно пропаґандивний характер".

КОМІСІЯ У СПРАВАХ розшуку і повернення в Україну історичних і культурних цінностей вважає, що республіка може претендувати на повернення їй 43,000 пам'ятників, вивезених німецькими нацистами під час Другої світової війни. На думку спеціялістів комісії, Україні належать також ті історичні реліквії, котрі були загарбані з наказу дарів та большевицького керівництва і котрі знаходяться тепер в музеях Росії.

В Києві плянується інавгурація першого Українського Клюбу Ротарі

Дітройт. — Головна управа відомої гуманітарної організації Ротарі інтернешенел повідомляє, що підготовча група Клюбу Ротарі в Києві яка діяла там вже кілька місяців, одержала від централі Ротарі чартер для відкриття першого в Україні Клюбу Ротарі. Святкове вручення чартеру відбудеться в суботу, 9-го травня, в Київському Палаці Культури під час бенкету, в якому візьме участь президент Ротарі інтернешенел Раєндра К. Сабу, члени головного проводу Ротарі, представники шістьох західніх клюбів, які спонсорували Український Клюб Ротарі, гості з різних клюбів Ротарі з Америки, Европи і Австралії та багато місцевих гостей. Президент України Леонід Кравчук, який плянував взяти участь в цьому святкуванні, мусів змінити свої пляни, бо на запрошення Президента Джорджа Буша буде в цей час у Вашінгтоні.

Інж. Любомир Гевко, член Клюбу Ротарі в Кларкстоні, Миш., який був одним з головних організаторів Українського Клюбу Ротарі в Києві, інформує, що організація і підготова Українського Клюбу Ротарі зачалась ще у 1989 році, коли уряд СССР вперше дозволив на організацію таких клюбів в СССР. Головна управа Ротарі інтернешенел тоді рішила організувати клюби лише в столицях республік СССР і його сателітів. Кларкстонський клюб нав'язав зв'язки з кількома групами в Києві, у тому із ректором Київського Політехнічного Інституту д-ром Петром Таланчуком, які дуже зацікавилися пропозицією створення Клюбу Ротарі у Києві. Кілька інших західніх клюбів рівнож були зацікавлені у спонсорстві Клюбу в Києві. Вони об'єдналися у групу спонсорів „Ротарі Проджект Київ", до якої ввійшли крім клюбу з Кларкстону, ще клюби з Линвуду, Ваш., Щрюсбері, Масс., Торонто, Онт. Ванкуверу, Б.К., та Едінбурґу, Шотляндія.

Підготовча праця спершу йшла поволі, інформує інж. Гевко, бо організація Ротарі та її цілі не були загально відомі в Україні. Але після розмови і взаємних відвідин в Києві і на Заході ситуація змінилася і тепер Український Клюб Ротарі налічує близько 70 членів. Він рівнож співпрацює з підготовчою групою Ротарі у Львові і є надія на скоре відкриття Клюбу Ротарі також там. Тепер пошукується додаткових західніх клюбів Ротарі на спонзорів для Львова.

Організація Ротарі інтернешенел була створена у Чикаго, у 1904 році підприємцем Полом Геррісом. Вона має за ціль об'єднувати на товарисько-суспільній базі підприємців та професіоналістів для уліпшення суспільства, допомоги потребуючим та для інших альтруїстичних дій. Ротарі уможливлює працю для допомоги другим і рівночасно для членів співдружність, розвагу і нагоду до духовного росту. Провідне мотто Ротарі — це „Service above self" (служба для ближних понад себе).

Ротарі нараховує понад мільйон членів у 178-ох країнах світу (Україна буде 179-ою країною) об'єднаних у біля 18,000 клюбах. Члени місцевих клюбів сходяться щотижнево на сходини, які тривають точно півтора години і в їх програму входить: обід (або вечеря), ділова частина і доповідь (30 хв.) на актуальну тему виголошена одним з членів або запрошеним гостем. Тому що на Заході в майже кожному місті є один або більше клюбів Ротарі, члени з одного клюбу часто відвідують інші клюби. Це дає змогу подорожуючим поробити контакти в інших містах чи країнах. Крім цього на сходинах різні клюби мають різні свої звичаї, які уможливлюють кращу співдружність між ними.

В загальному, діяльність організації Ротарі — це між народні виміни студентів і професійних осіб, підтримка будови шпиталів, шкіл, розбудова потребуючих країн, допомога хворим і тд. В Україні потрібно за-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Ще один кандидат на президента ЗСА

Спершу було п'ять демократичних кандидатів і два республіканські. Залишилися три демократичні, причому за всіма даними тільки один із них, губернатор стэйту Арканзас, Билл Клинтон, має шанси дістати — номінацію від конвенції Демократичної партії. По республіканській стороні консервативний коментатор Патрік Б'юкенен заявив, що він залишається кандидатом тільки до конвенції Республіканської партії, після чого зрікається кандидатури. Залишаються кандидатури Джорджа Буша і Билла Клинтона, – як це ми зразу передбачали на цьому місці. Але несподіванки бувають у приватному, громадському і політичному житті. У минулому тижні всі американські засоби масової інформації принесли вістку, що кандидує Росс Перро, бизнесмен з Тексасу, майно якого обраховують на 3 і пів до 4 і пів більйона долярів. Цей маєток він здобув своїм хистом, ініціятивою і щастям. Має різні фабрики, між іншим фабрикує комп'ютери.

Росс Перро заявив, що він готовий видаткувати на передвиборчу пропаґанду один мільйон дол. Здається, що його перший видаток на цю ціль був на заплату інтерв'ю, що з ним перевів Дейвид Фрост. Дейвид Фрост і Барбара Волтерс отримують королівські гонорарі за переведення інтрв'ю з потентатами світу. Зміст того інтерв'ю появився уже у „Ню Йорк Таймсі" з 24-го квітня ц. р., поруч із обширною статтею про шанси Росса Перро здобути Білий Дім.

Р. Перро розпочав свою передвиборчу кампанію гострою атакою проти президента Джорджа Буша. Він закидає йому, що будучи вісім років віцепрезидентом Роналда Реґена винуватий у тому, що під час 10-річної війни між Іраком та Іраном Америка постачала зброю Іракові і цим допомогла тамтешньому диктаторському президентові Саддамові Гуссейнові здвигнути величезну збройну силу. Воно довело до війни Америки проти Іраку, але Саддам Гуссейн далі стоїть при кермі влади. Як і Перро обвинувачує Буша за астрономічний бюджетовий дефіцит і закидає йому, що він, Буш, нічого не вдіяв, щоб не прийшло до банкрутства американських великих позичкових Кас, що примусило Уряд і Конґрес схвалити більйони на рятунок тих банків. Перро видно персонально не любить Буша, бо кепкує собі з улюбленої Бушем гри в ґольфа.

Американці люблять людей, які з нічого доробилися великого маєтку. Але водночас не люблять багачів, які вважають, що грішми можна купити собі президентуру. „Ню Йорк Таймс" пригадує прецедент, що покійним мультимільйонерам Нельсонові Рокефеллерові Джанові Кеннеді задали саме той бизнесменський підхід до проблеми президентури американської великодержави. Але Нелсон Рокефеллер був губернатор стейту Ню Йорку і Джан Кеннеді був сенатором, а Росс Перро, який тепер має 62 роки, ніколи в житті не займав ніякого посту в державній машині. Таким чином — єдина кваліфікація Р. Перро — це його великий маєток. Було б чудо, якби такий багач без ніякої підготови переміг Джорджа Буша, який з усіх його 40-ка попередників мав найбільші кваліфікації, займаючи раніші становища амбасадора в ООН, амбасадора у Китаї, конґресмена, директора Сі-Ай-Ей і віцепрезидента.

Росс Перро заявив, що він кандидуватиме як незалежний і тепер заходиться отримати для своєї кандидатури правні підстави в усіх стейтах. За своїм ідеологічним обличчям — Перро, як видно з його заяви в інтерв'ю з Фростом — лівий ліберал. Він признає правду жінкам з табору „Правовибору", себто за свободу переводити аборти без будь-яких обмежень, виступає проти „дискримінації" гомосексуалістів, підкреслює „людські і громадські права", ані слова про закордонну політику, про культуру.

Відомо, що „в Америці все можливе". В Америці шанують президентуру, але у партійній грі прогнано з Білого Дому доброго президента Ричарда Ніксона. В Америці модним є гасло „Час на зміну". Не можна виключити, що після 12-ти років перебування у Білому Домі республіканців Роналда Реґена і Джорджа Буша виборці захочуть „зміну" і з-поміж Билла Клинтона, Росса Перро, Джорджа Буша, виберуть цього останнього.

Микола Руденко

ПРО АТОМНИЙ САГАЙДАК ТА ІМПЕРСЬКУ ПИХУ

IV.

Раніше владну функцію несли на собі секретарі обкомів та райкомів — і ніколи не несли Ради! Вони виконували декоративну ролю. Отож, коли КПУ було усунуто з державної арени і влада перейшла до Рад — почалося безладдя, канцелярська тяганина, розростання кількости бюрократних нахлібників. Слава Богу, це вже скінчилося. А якщо хочете, то зрештою й совєтській владі прийшов кінець. Гадаю, плакати з цього приводу не варто.

Є ще один дуже важливий стимул для селянства — земельна реформа. Закон про неї вже прийнято, встановлено три форми власности — державна, кооперативна, приватна. Щодо державної форми власности, то це землі поза рільництвом — заповідники, летовища, відповідні смуги обіч залізниць, військові бази тощо. Всі орні землі здобули статус або ж кооперативної, або приватної власности. При цьому справа стоїть так, що кооперативна (колгоспна) власність — по суті також є приватною, бо в колгоспах проведена пайовізація.

Останнє слово вважаю незґрабним, але ж воно прижилося — отож його замінити покищо нічим. До того ж ідеться тільки про слово, а не про зміст. Щож до змісту, то я його повністю приймаю: всюди в колгоспах проведено розподіл землі й основних фондів (у грошовому виразі). Якщо ти бажаєш стати незалежним фермером, забирай свою землю та грошовий пай — і з Богом! Отже покінчено не лише з совєтською владою, а й з рабством, яке вона принесла селянству. Інша річ, що тільки окремі сміливці поки що виходять із колгоспів. Та це явище тимчасове. Для затримки в розвитку фермерства багато і психологічних, і технічних, і демографічних причин. Окрім того не забуваймо, що самостійна Україна не досягла навіть піврічного віку. По суті, вона тільки народжується.

Фермерство буде розвиватися на індивідуальній основі, як йому й належить. А якби ми сьогодні розпочали кампанію розформування колгоспів у таких темпах, як колись провадили колективізацію — ми б неминуче влаштували масовий голод. Я вже колись писав, що колгоспна Україна протягом десятиліть виробляла збіжжя на душу населення понад тонну — отже не менше, ніж фермерська Америка. Інша річ, що українські колгоспники працювали не на власну душу, а на чужу. Та це є свідчення того, що українського селянина навіть рабство не здатне привчати до надбаної праці на землі. Мабуть, це закладено в наших генах. І це породжує великі сподівання. Принаймні наступна осінь (якщо пройдуть травневі дощі) обіцяє покінчити з харчовими нестатками. Звичайно, за умов стовідсоткового впровадження власної валюти.

Тим часом у Москві відбувається черговий з'їзд депутатів Верховної Ради Російської федерації. Обмину питання, котрі нас не зачіпають — то внутрішня справа росіян. Та вже кілька разів, наче верховодка на поверхню вечірнього озера, вихоплювалося в реґляменті питання Криму — і одразу ж поринало на дно. Хтось вельми на ньому наполягає, а в когось бракує сміливости його проголосити. Кажуть, ідеться про те, щоб скасувати Указ Верховної Ради СССР від 1954 року про передачу Кримського півострова Україні. А разом з тим якимось чином мають бути скасовані відповідні Укази РСФРР та УССР, бо передача Криму Україні оформлена Указами аж трьох найвищих інстанцій.

Це справді зроблено з ініціятиви М. С. Хрущова, але то ніякий не подарунок — таких подарунків не роблять. На той час Крим був доведений до такого занепаду, що там неможливо було жити. Тепер, коли Україна його відродила, росіяни вимагають: поверніть назад. Але серед кримських громадян ще немало тих, хто пам'ятає, що діялося на їхній землі до 1954 року.

Ось чому більшість кримського населення виступає проти приєднання Криму до Росії. Так, скажімо, вся північна половина півострова (степовий Крим) виявляє велику одностайність у тому, аби навіки лишитися з Україною. Серед багатьох поважних причин орієнтації на Україну не останнє місце посідає водопостачання. Кримське рільництво майже повністю поливне. Українсько-кримський канал дарує колгоспам Криму дніпровську воду, загальна вартість якої сягає 1,5 мільярда долярів щорічно. По суті, це велика, щедра ріка, що живить засушливі степи. Що ж станеться з Кримом, коли вся ця вода знову потече до моря? Бо, мабуть, ясно, що вона надходить до Криму не самопливом — витрачається велика кількість людської праці й електроенерґії.

(Закінчення на стор. 3)

Микола Світуха

ЗАКОН ПРО ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ

II

Ця стаття закону звучить доволі дивно, коли врахувати факт, що підприємства звичайно припиняють діяльність, якщо мають серйозні втрати, а не доходи. При наявності серйозних втрат не може бути ґарантій на повернення інвестицій. Іноземні інвестори не можуть бути звільнені від ризика частинної або повної втрати своїх інвестицій.

Згідно з законом, іноземні інвестиції повинні бути зареєстровані в міністерстві фінансів України, щоб мати право отримати пільги передбачені новим законом. При реєстрації подається лише дуже елементарні інформації, як наприклад, фірмову назву, юридичний статус, обсяг і об'єкт інвестицій тощо. Дивним і певно нереальним є обмеження на основі якого міністерство фінансів не матиме права вимагати іншої від зазначеної в законі інформації про підприємство, але матиме обов'язок зареєструвати інвестиції на протязі трьох робочих днів. Враховуючи факт, що реєстрація дає право на певні пільги, обмеження обсягу інформацій і часу на реєстрацію є наскрізь недоцільними.

Законом передбачено цілу систему пільг для підприємств з іноземними інвестиціями. Хоч пільги є потрібні як засіб заохочення інвесторів, на наш погляд, вони потрактовані надто щедро і час їхніх дій не обмежений законом. Іноземним інвесторам прислуговують такі права:

а) звільнення від мита і податку на імпорт всього майна, яке ввозиться в Україну чи то як внесок в статутний фонд підприємства, чи для особистих потреб іноземних працівників, чи у формі сировини, частин, напівфабрикатів, тощо;

б) право без ніяких ліцензій експортувати продукцію власного виробництва і імпортувати продукцію, роботи та послуги для власних потреб;

в) повне звільнення від доходового податку протягом перших п'яти років для виробничих підприємств, на три роки у випадку підприємств роздрібної торгівлі і на два роки для посередницьких підприємств;

г) зниження оподаткування до 50 відсотків від ставки встановленої законами для виробничих підприємств і 70 відсотків ставки для підприємств роздрібної торгівлі;

ґ) для підприємств в пріоритетних галузях економіки або для тих, які діють у вільних економічних зонах можуть бути визначені додаткові програми заохочення або пільги від оподаткування.

У міжнародній практиці розмір пільг для іноземних інвесторів узалежнюють від потенційних економічних користей, які дані інвестиції можуть принести державі. Пільги прислуговують не за сам факт інвестиції, але за вартість новувідкритої фабрики, або кількість затруднених людей, або суму експорту продукції. Якщо держава запевнюватиме пільги без контролі виповнення інвесторами певних зобов'язань, це сприятиме творенню фіктивних підприємств. Підприємці використовуватимуть право на імпорт без мита і податку, або на експорт без ліцензій без будь-яких перманентних економічних користей для України.

Існування митної і податкової системи, яка трактує українських підприємців інакше як іноземних, буде уважатися дискримінаційною. Така система може мати далекойдучі неґативні наслідки в програмі приватизації державних підприємств, великий відсоток яких перейде в руки іноземних інвесторів.

Досвід інших країн вказує також на недоцільність повного звільнення від доходового податку як це передбачається законом. Солідні корпорації розуміють потребу умірkованого рівня податків за умовою, що не буде раптових змін в податковій системі. Повне звільнення є нічим іншим як субсидіями з державного бюджету, а субсидії стають причиною державного дефіциту, який дестабілізує цілу економію країни.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про смерть в родині

Якось воно так буває у житті, що люди, які працюють разом один з одним, уміють зжитися зі собою більше як деякі члени родини, не кажу вже про приятелів, що бувають часто ближчі, як не один родич, з яким не мається ніяких спільних зацікавлень, розмов чи просто відчуття, що це вам родина.

Отож не дивно, що хоча часто пишемо чи заявляємо про „Союзову родину" — вона насправді існує у вужчому розумінні в домі Українського Народного Союзу, при вулиці Монтґомері ч. 30.

Вона живе і пульсує на першому і на третьому поверсі з усіми своїми добрими і поганими прикметами, які притаманні кожній родині. Бо є в ній непорозуміння і сварки, є радощі і смутки, є спільні святкування і спільні жалібні дні.

А в цій нашій союзовій родині, кожна вітка живе своїм життям, сильно зцементована однією працею і одними завданнями. Час-від-часу ми збираємося усі разом, як ось на Різдвяну зустріч, або коли прощаємо когось із нас, що закінчує працю, щоб радіти заслуженим після довгих років, відпочинком.

Але щось мусить бути тут в нашій „родині", що притягає і тих, які відійшли на емеритуру та не мають вже постійного щоденного контакту. Скільки із тих працівників заходить до своєї „родини" не лише, щоб побачитись, але і допомогти, як зайде потреба. Щось мусить бути в тому, що довголітні співробітники залишаються так вірні та стільки сантименту і серця віддають установі, в якій зжилися із іншими, та в якій перебували частину свого життя.

Так було із нашим керівником друкарні, якого ще так недавно, бо у лютому ми всі разом прощали з гумором, але і ноткою сантименту, після 25-ох років праці. Ми усі так добре знали його із щоденних зустрічей — слухали без упину стукіт його друкарських машин, заходили до „його" друкарні, коли він при столі з невідлучною папіроскою в устах попивав каву, жартували, а часом і боялися, коли „пан Степан" був лихий і денервувався, як все не йшло, так як він цього хотів.

Прощаючись із нами у лютому, він із видимим зворушенням говорив про свою працю і частину життя у тому чверть сторіччі у „Свободі", він говорив про це, не як про місце заробітку на прожиток, а радше як про щось близьке, дороге його серцю, як про частину свого „я", яке віддав з почуття родинного і громадського обов'язку.

Але не зважаючи на емеритуру, він раз-у-раз заходив до нас і друкарські машини, якими він так справно орудував, стукотіли як колись у кімнаті, що недалеко — редакційної. Кожного дня, коли ми бачили ці двері відчинені — ми знали, що наш вірний член „союзової родини" не може спокійно тішитися бездіяльністю і відпочинком та знову прийшов, щоб виконати якусь пильну роботу для громади — друкування „Веселки", летючки, спішне запрошення, афішу на близьку імпрезу, чи брошуру. І ми знову вітали його серед нас.

Сьогодні — так добре знані нам двері замкнені, а машини у безруху затихли... І хоча знаємо, що знову вони загудуть, важко повірити, що вже ніколи там не побачимо так добре нам усім знаної сильветки, похиленої, заглибленої у праці.

У деяких народів є звичай, прикрашувати вхідові двері у родини, де хтось помер, китицею квітів і чорною стяжкою.

А ми хотіли б за ці на коротко замкнені двері друкарської кімнати застромити китицю весняних нарцизів, по одному від кожного з нас — члена цієї символічної родини.

О-КА

В ЧЕРНІВЦЯХ обласна телевізія організувала реґулярні програми на мові їдиш. До складу телевізійної редакції увійшли представники Товариства жидівської культури імені Е. Штейнберґа, письменники, артисти і вчителі.

Мирослав Семчишин

І. ОГІЄНКО І ЙОГО ВЕЛИКІ ЗАСЛУГИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

III

„А врешті, — пише Огієнко — вплив український на московську Церкву був такий великий, що в Москві по церквах скрізь запанувала українська вимова і ця вимова залишилась тут аж до початку XIX віку, а в дечому до нашого часу".

„У XVII ст. вплив України на Москву, — каже проф. Архангельський, — був такий великий, що київляни, при всьому своєму упередженні до них зо сторони Москви, уже з другої половини XVII ст. стали в Московській Русі господарями положення, кращими і найбільш видними заслуженими діячами. На церковному, літературному і науковому полі, українці завжди були першими у Москві. Вони щиро віддавали свої сили і знання і протягом XVII ст. вони підготовили родючий ґрунт до реформ Петра І і вони таки ж були його найближчими помічниками, коли прийшлося до реформи".

„А в XVIII ст. український вплив, — каже Огієнко, — на Москву не тільки не меншав, а зробився ще більшим. Вплив той відбивався на всім державнім житті. Українці заклали в Москві Слов'яно-грецьку-латинську академію, на зразок своєї київської і у XVIII ст. викладачами у ній були майже самі українці. На всіх вищих посадах духовних — митрополитами, архиепископами, епископами та ігуменами, сиділи по всій Росії українці. Але прийшло до того, що московське духовенство почало хвилюватись і святіший синод (найвища церковна влада в тодішній Росії) мусів заступитись за права великорусів і 1754 р. за цариці Лисавети подано було наказ про те, що на архиєреїв і архимандритів можна висвячувати і москалів".

Здавна українці виявились як гарні педагоги. Шкіл в Україні було багато; майже кожне село мало свою братську школу. Україна виробила під впливом польським свою оригінальну педагогічну систему. Тому в Росію кликали наших учителів в XVII і увесь XVIII вік, а навіть ще й у XIX сторіччі, і там українські учителі перенесли свою педагогічну систему.

Московські духовники уже в XVII сторіччі повели війну проти українських книг, які туди діставались. Ті книжки дивували російських вчених своєю мовою, якою не розуміли і змістом, бо було там багато цікавих новин, про які не знали — не відали... Російський історик Пипін відзначає, що західньоруські (тобто українські) письменники писали праці, про які і не думали московські книжники, бо їхня освіта була низька. Такими були праці з граматики, словарі, катехизми, праці на історичні теми, церковні поучення, а врешті обширна літературна полеміка, яка дорівнювала тій літературі, яку писали проти православних єзуїти. „Неук, — пише Огієнко, — московський патріярх Йоаким на Соборі 1690 р. вимагав осудити багато українських книжок, як от таких видатних українських вчених теологів-проповідників як Семена Полоцького, Петра Могилу, Кирила Ставровецького, Йоанікія Ґалятовського, Лазаря Прокоповича, Антона Радивилівського. Але ні анатеми, чи інші різні переслідування не спинили розповсюджування українських книжок і число їх більшало, бо були почитні. А коли — москалі писали свої книги, то майже копіювали їх з українських книжок".

Окремо зупиняється автор на найважніших фактах про Києво-печерську Лавру. Першим, хто розпочав друкрство в лаврі був архимандрит Єлисей Плетенецький. У 1615 році він купив у Стрятині друкарню, в Радомишлі збудував папірню і ця лаврська друкарня надрукувала найбільше книжок, бо за вісім літ (в рр. 1617—1624) — одинадцять великих книг і то дуже потрібних. І перших 70 літ ця друкарня користувалась повною свободою аж до підчинення її Московській патріярхії (1685), коли встановлено цензуру церковних книг. Але Лавра не слухала заборон Москви і вела з нею боротьбу та продовжувала друк книжок в українській мові. Вона мала піддержку Константинопольського патріярха. Але, коли указом царя Петра прийшло до заборони друку українських книжок під загрозою великої грошової кари, лаврська друкарня мусіла підчинятись тій забороні. І так ціле XVIII сторіччя стояло під знаком утисків українського друкованого слова. 1784 року Київський митрополит Миславський перетворив Київську Академію на російську, він ввів викладання усіх дисциплін на „чистом руском язике". З 1786 року російська мова стала обов'язкова у церкві.

Ми подали найбільш замітні і варті уваги приклади того, як століттями Московщина живилась українською культурою, як кращі люди України служили їй чи не у всіх галузях культури, бажаючи вивести її з темноти і то в час, коли на Заході Европи вже відцвів гуманізм, вивершувала своє діло реформація, та широко почав розгортатись просвітницький рух (як у Франції Руссо, Вольтер, Дідеро й інші). В Огієнковій цінній праці, з якої ми вибрали маленьку тільки частинку, чимало прикладів і джерельно обоснованих доказів про те, що дала Україна Росії в історичному процесі її розвитку. До появи Огієнкової книжки ніхто так сумлінно і переконливо, такою звичайною розповідною мовою не розказав народові про багатство і самобутність української культури, та про те, яку ролю зіграла вона в історії формування і росту Московщини, що згодом виросла у могутню і для усіх народів таку небезпечну імперію.

В останньому розділі своєї праці п. з. „Тернистим шляхом", що є своєрідним завершенням у розгляді цієї ж теми, І. Огієнко м. і. стверджує ось що: „Ані один нарід не знає такого тернистого шляху, якого зазнали українці. Ми завжди несли на Москву свою культуру, несли з щирим серцем освічених людей, а сама Москва тільки й марила про русифікацію. Вона завжди дивилась на нас як на завойований народ. Культуру нашу віками брали аби і нас зробити своїми рабами, аби звести нашу мову, аби звести всі притаманні одміни наші, щоб не було видно звідки береться культура на Москві, щоб показати, що українці той же самий московський народ, а мова наша — наріччя їхньої".

„Москва ненавиділа всіх, хто не був москалем. За словами історика Пипіна, впадала в ту релігійну і національну нетерпимість, яка повинна була закрити її китайською стіною від всяких чужинців і іновірців, зроджувати національну гордість і на кінець перегороджувала шлях до просвіти... Всі чужі народи здались їй поганами, з котрими не вільно було контактуватись. Навіть на греків, Литву і Україну дивилась підозріло".

У російській науковій літературі існують окремі розвідки про форми і розміри впливу українських діячів на московське культурне життя. В українській науковій літературі цій же темі присвячені передусім дві важливіші студії: одна з початків цього століття українського вченого К. Харлемповича (по-російськи) „Малоросійское влияние) на великорусскую церковную жизнь" (Казань, 1914) і друга з новіших нам часів Франка В. Корчмарека — „Духові впливи Києва на Московщину в добу гетьманської України" (Вид. НТШ, Н. Й. 1964). Ця праця появилась теж в англійському перекладі.

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК

(Закінчення зі стор. 1)

183,375.05 дол. й інших поважних видатків — дотацій, то все ж таки майно Союзу збільшилося в звітовому році на 1,236,000 дол., а загально на 31-го грудня 1991 року майно (без Корпорації Дому і Союзівки) осягнуло імпозантну суму 65,903.466 дол. Членських вкладок в тому числі зібрано на суму 2,596,614.22 дол.

3. В організаційній кампанії року придбано 1,344 нових членів, забезпечених на загалу суму 9,432,000 дол. Пересічна сума забезпечення на грамоту виносить 7,158 дол.

Придбання поданого числа нових членів — це заслуга невтомних секретарів й інших відділових урядовців, як також членів Головного Уряду.

4. Рекордовий Відділ Українського Народного Союзу провадив багатогранну працю у всіх ділянках, вів широкозакроєну кореспонденцію із секретарями відділів, відповідаючи вчасно на їхні листи, даючи їм взірцеву обслугу та повну забезпечення службу членам. Слід згадати, що Відділ цей справно полагоджував справи видачі нових грамот забезпечення, оформлення всіх змін на грамотах і виготовлювання звітів та протоколів.

Іде підготова реформи вкладок на теперішні грамоти термінового забезпечення, та до випуску нової кляси „Юніверсал лайф" забезпечення.

5. Перевірка видавництва УНСоюзу, зокрема видань „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика", виявила, що в часі, коли Україна стала вільною і незалежною державою, вони набирають ще більшої інформаційної вагомості для своїх і чужих. Відкрите в Києві Пресове Бюро завдяки нашим професійним журналістам виявляє щораз більшу активність зв'язків з українськими і чужомовними засобами масової інформації.

6. Союзівка, як завжди, сповнила ролю українського культурного центру з виступами найкращих мистецьких сил не лише діяспори, але й України. Вона стала атрактивним центром, де гуртується молодь та наші професіоналісти, а це завдяки переведенні поважних ремонтів, як інсталяція охолодження кімнат, телефонічних апаратів й телевізій. Завдяки тим уліпшенням та профсійній праці управителя, Союзівка являється тепер найкращим відпочинковим українським ресортом Америки.

Головна Контрольна Комісія, перевіривши діловодство Союзівки, ствердила, що приходи в звітовому часі виносили 1,139,786 дол., а розходи 1,706,924 дол. Недобір наступив, як вже сказано, в зв'язку з переведенням поважних ремонтів, які були конечними до виконання, а при тому це є добра інвестиція на довшу мету.

7. Союзовий Дім — Українська Національна Корпорація Дому, в звітовому часі отримала з чиншів приходи на суму 2,772,782 дол., і тим самим приходи збільшилися на суму 250,980 дол. у порівнянні з попереднім роком. На день 31-го грудня 1991 року позички Корпорації Дому від УНСоюзу виносила 6,911,911 дол., а на боргові зобов'язання від членів 7,549,932 дол.

Контрольна Комісія ствердила, що Екзекутивний Комітет далі докладає всіх зусиль, щоб були винаймлені опорожнені поверхи будівлі, не зважаючи на те, що в сусідстві Головної Канцелярії є збудовані нові хмаросяги.

Головна Контрольна Комісія закликає українську спільноту Америки й Канади морально, а головно матеріяльно, підтримати закріплення самостійности і соборности української держави.

Головна Контрольна Комісія рекомендує Екзекутивному Комітетові купити репрезентивний дім для Пресового Бюра і майбутньої канцелярії Союзу в столиці України. Також рекомендуємо збільшити персонал Пресового Бюра.

Головна Контрольна Комісія закликає Екзекутивний Комітет поробити всі заходи, щоб спонтанно з найбільшим пієтизмом був відзначений 100-ий ювілей „Свободи", що припадає на 1993 рік.

Екзекутивний Комітет намітив організаційний плян на цей рік, а саме придбати 2,000 нових членів забезпечених на 10,000,000 дол. У зв'язку з тим Головна Контрольна Комісія закликає всіх членів Головного Уряду та всіх відділових секретарів й урядовців докласти всіх зусиль, щоб цьогорічна квота була виконана на 100 відсотків.

Про атомний...

(Закінчення зі стор. 2)

Сьогодні маємо 17-го квітня 1992 року. Наслідками обговорення кримського питання на російському з'їзді я збираюся закінчити свою статтю. Але ще раз хочу привернути увагу читачів „Свободи" до вельми своєчасного звернення України в ООН з приводу територіяльних та військових претенсій Росії. Як видно, державний провід України знав, що питання Криму буде винесене на обговорення з'їзду парляментарів Російської федерації. А це та найвища інстанція, воля якої стає законом держави. Спробуй потім довести, що сам закон є незаконним! Завбачливість наших урядовців радує — керівництво України пильнує народні права. І як доречно виглядає близький приїзд Л. Кравчука до ЗСА!

Сьогодні маємо 20-го квітня 1992 року. Кримське питання все ще булькає десь на дні реґляменту, але вже відомо таке: президент Єльцин через міністра закордонних справ Козирєва звернувся до з'їзду з порадою зняти його з порядку денного. І Єльцин, і Козирєв вважають, що його обговорення в тій редакції, яку я щойно виклав, завдало б непоправної шкоди не лише російсько-українським відносинам, а всій СНД. Додамо від себе: найбільшої шкоди зазнала б сама Росія, бо неспростовно довела б, що вона все ще лишається імперією.

1992, квітень, Київ.

Відбулася конференція Середовища УГВР

Ню Йорк, Н. Й. — Тут в залі НТШ відбулася 4-го і 5-го квітня конференція Середовища УГВР, в якій взяли участь 48 делеґатів з ЗСА, Канади і Европи. Конференцією проводила Президія в складі: проф. Василь Маркусь (Чикаґо), д-р Мирослав Малецький (Торонто), д-р Модест Ріпецький (Чикаґо — заступники голови. Ліда Марцюк (Мюнхен) і Ярослав Клим (Ню Йорк) — секретарі. Звіт з діяльности Президії Середовища УГВР склали: д-р Мирослав Прокоп, Микола Лебедь, Євген Стахів та інж. Микола Галів. Доповідь про становище в Україні виголосив д-р Анатоль Камінський.

Конференція вітала відродження незалежної української держави і основно розглянула окремі аспекти подій і процесів, які сьогодні проходять на українських землях. Конференція відмітила могутній здвиг українського народу, який після довгих століть жертвенної боротьби і великих втрат, виявив небуденну динаміку та життєздатність і мирними актами проголошення державної незалежности 24-го серпня 1991 року і її затвердження всенародним референдумом 1-го грудня 1991 року задокументував перед цілим світом своє право володаря своєї землі.

Україна користується тепер сприятливою міжнародною коньюнктурою. Признання серед інших народів знаходять поступові програми демократичних партій сучасної України, гуманні принципи політики її Уряду і парляменту у відношенні до всіх громадян незалежно від національности, раси чи релігії. Зовнішній світ назагал оцінює позитивно прагнення України будувати свої взаємини з іншими державами, зокрема з Росією на принципах миру, взаємовизнання і невтручання у внутрішні справи.

На конференції проаналізовано також серйозні труднощі і небезпеки, перед якими стоїть молода українська держава. Її народне господарство знаходиться в глибокій кризі. Недостача товарів першої потреби створює загрози соціяльного характеру. Організоване політичне життя доволі розбите, вражає брак єдности в колах українських демократичних партій та існують загрози з боку тоталітарних сил зліва і зправа. Непокоять непорозуміння між українськими церквами. А в парі з тим, дуже серйозну небезпеку для української держави творять російські шовіністичні елементи, які досі не погодилися з самим фактом упадку імперії. В таких умовах видається першочерговим завданням досягнути взаємопорозуміння між Урядом і демократичними силами сучасної України в питаннях забезпечення національного інтересу української держави, її безпеки, свободи і добробуту її громадян.

Конференція відмітила великий вплив відновленої української держави на відродження і посилення активности української діяспори і зміцнення її єдности з українським материком.

Розглянено також питання дальшої ролі організованих українських політичних сил в діяспорі після відновлення української держави. Конференція оцінила, що основне завдання тих сил, а саме допомога українському народові боротися за самостійність, перестало бути актуальним і що ті сили повинні спрямувати свою працю на шляхи громадської і політичної активности. Це відноситься також до Середовища УГВР, хоч воно не було і не є політичною партією або центром.

Середовище УГВР є об'єднанням колишніх учасників організованої визвольної боротьби українського народу на рідних землях, або осіб, які політично формувалися вже в умовах західніх суспільств, але яких спільно об'єднують програмові позиції, зформульовані в таких основоположних документах, як Постанови III Великого Надзвичайного Збору ОУН у 1943 році, Декларація УПА з того ж року і Плятформа УГВР з 1944 року. Ці документи знаменували відхід організованого українського визвольного руху від позицій інтеґрального націоналізму до демократії. А принципи тих документів перегукуються з програмами демократичних партій сучасної України і це створює пригожий ґрунт для їх співпраці з Середовищем УГВР. Це особливо слід наголосити на програмовому відношенні, без будь-яких організаційних пов'язань. Співпраці в програмовому пляні можуть служити спільні конференції, видання тощо. Конференція переконана, що всякі намагання будь-яких українських політичних кіл в діяспорі творити свої клітини в Україні чи накидати українцям на батьківщині свої програми є шкідливі.

Рівночасно конференція закликає членів Середовища УГВР бути активними в різних громадських товариствах та організаціях, метою яких є матеріяльна та моральна допомога українській державі та в акціях приєднування для України приятелів в державних і громадських колах західніх суспільств.

Конференція доручила Президії Середовища УГВР у ближчому часі виготовити проєкт реорганізації і дальшої праці, чи то у дотеперішній формі, або у формі об'єднання громадсько-політичного характеру.

З нагоди конференції Середовища УГВР, відбувся також 4-го квітня в приміщеннях НТШ в Ню Йорку дискусійний вечір для аналізи і оцінки сучасного становища в Україні, на якій з доповідями виступали: проф. Іван Коропецький — „Політично-соціологічно-економічний модель сучасної України", проф. В. Маркусь — „Принципи і шляхи закордонної політики сучасної України", д-р А. Камінський — „Організовані політичні сили України". Коментували доповіді проф Мирослав Лабунька і проф. Тарас Гунчак. Вечором проводив д-р М. Прокоп. Учасників було біля 150 осіб.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ російської преси, на території країн Співдружности Незалежних Держав мандрує до 600,000 в'єтнамців, північних корейців, кубинців, яких було звільнено з праці за різні злочини, але не ув'язнено, бо тюрми не в змозі забезпечити умов Женевської конвенції 1949 року: богослуження в своїй вірі, пресу з рідної країни і гуманітарні пачки Червоного Хреста.

ФРАНЦУЗЬКІ ВЛАСТІ арештували Сабіно Еубу, головного скарбника баскської терористичної організації ЕТА. Арешт Еуби завдав нового удару по формуваннях терористів. Місяць тому було затримано 10 активістів ЕТА на чолі з керівником Франсіско Армендія. Не зважаючи на це, в Еспанії побоюються можливих акцій ЕТА під час майбутньої Олімпіяди в Барсельоні і на всесвітній виставці ЕКСПО-92, що відкрилася в еспанському місті Севільї.

ПРЛЯМЕНТАРНА ГАЗЕТА „Голос України" опублікувала звернення групи народних депутатів, діячів культури і журналістів, в якому привертається увага громадськости до Всеукраїнського фестивалю популярної музики „Червона рута", який засвідчив своє важливе значення для відродження національної культури.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

дала список членів управи, який був одноголосно прийнятий. Головою Округи знову вибрано Романа Пиндуса, заступником — Ярослава Леськіва, касиром — Володимира Боярського, секретарем — Теофія Клебана, головою контрольної комісії — Осипа Труша, його заступником — Володимира Шпирка.

Потім до слова попросили головного предсідника Уляну Дячук. Вона подякувала організаторам за приєднання нових членів.

Першуном організаційної ділянки в Окрузі в 1991 році був секретар 371-го Відділу М. Дереш. Завдяки йому цей Відділ збагатився на 10 членів, забезпечених на 35,000 дол.

Друге місце зайняв Роман Лапичак, секретар 27-го Відділу, який приєднав дев'ять нових членів, забезпечених на суму 78,000 дол. Секретар 340-го Відділу Є. Макар приєднав вісім членів на суму 415,000 дол. До 76-го Відділу Т. Клебан приєднав п'ять членів на суму забезпечення 30,000 дол. 133-ій Відділ зріс на чотири члени, яких приєднав Я. Леськів.

Заступник головного предсідника Нестор Олесницький також брав активну участь в організуванні членів і Округа завдячує йому приєднання трьох членів на суму забезпечення 135,000 дол. Двох членів приєднав новий секретар 172-го Відділу Л. Старух. По одному членові мали 37-ий і 306-ий Відділи.

Уляна Дячук щиро подякувала всім організаторам і пригадала, щоб у 1992 році кожний Відділ старався збагатитися новими членами. Опісля вона зробила підсумки організаційних досягнень цілої організації та її фінансового стану.

За два роки Український Народний Союз відзначатиме столітній ювілей і вже нині треба подбати, щоб гідно відсвяткувати цю важливу для нашого народу подію. Вона попросила, щоб кожний секретар написав історію свого Відділу, а якщо має якісь фотографії, афіші, відзнаки чи інші речі, що мають історичну цінність, — прислав до головної канцелярії УНС до вересня цього року.

Уляна Дячук повідомила, що УНС виділив 117,000 дол. на стипендії, і молоді члени Українського Народного Союзу можуть вносити прохання на стипендію, але мусять бути не менш як два роки членами УНС і мати платну полісу.

У. Дячук нагадала, що УНС має своє бюро у Вашінґтоні, яке робить велику і корисну справу: підтримує тісні контакти з конґресменами і сенаторами, забезпечує їх інформаціями про Україну, повідомляє про ті проблеми, які стоять перед молодою незалежною державою.

Потім виступив заступник головного предсідника Нестор Олесницький, який нагадав, що УНСоюз має нові поліси і якщо хтось зацікавлений, то УНС дасть про них докладні інформації. Він згадав також, що УНСоюз призначив 50,000 дол. на видання нових підручників для шкіл України, а також підготовляє коло 100 осіб, які поїдуть в Україну вести курси англійської мови.

Т. Клебан,
секретар Округи

В Києві...

(Закінчення зі стор. 1)

снувати якнайбільше клюбів Ротарі, каже інж. Гевко, бо це відчиняє дорогу, для вкладу великої допомоги для України. На приклад, фундація Ротарі, яка є головною фінансовою базою Ротарі, за останніх два роки вирішила виелімінувати хворобу поліо у Північній Африці і призначила на цю ціль 225 міл. дол. Цей проєкт вже в більшості виконано великим успіхом.

У Києві крім інавґураційного бенкету, відбудеться кілька пресових конференцій, вечір народних танців і співів, мистецька виставка та прогулька кораблем по Дніпрі. Вся програма починається в п'ятницю, 8-го травня по полудні, а кінчається в неділю, 10 травня.

Ті особи що будуть ті дні в Києві і бажають взяти участь в святкуваннях Ротарі Клюбу, повинні зголошуватися у Києві до голови Клюбу Володимира Кулика (тел. 044-290-46-86) або до заступника Олександра Чалого (тел.: 044-268-24-62) На заході додаткові інформації про інавґурацію Ротарі Клюбу в Києві, про Львівський Клюб та про Ротарі в загальному може подати інж. Любомир Гевко, тел.: (313) 986 - 1592.

Ухвалено...

(Закінчення зі стор. 1)

Тимчасом, проросійський Республіканський рух Криму (РРК), напередодні відкриття сесії Верховної Ради Криму 5-го травня, активізував свою діяльність, закликаючи до проведення референдуму щодо відокремлення Криму від України. Активісти РРК щоденно проводять зустрічі на підприємствах та в навчальних закладах і аґітують за повну незалежність Криму.

Не марнує часу і адмірал Ігор Кастанов. У штабі Чорноморської фльоти 29-го квітня він зібрав офіцерів фльоти і закликав їх „чесно і самовіддано виконувати свій військовий обов'язок" та утриматися від будь-яких односторонніх дій щодо присяги та морської символіки до повного вирішення долі Чорноморської фльоти.

В Одеській області 29-го квітня капітан Іллічівського порту Михайло Сидоренко арештував пасажирський теплохід „Ювілейний" і танкер портової фльоти „Юпітер" за те, що капітани суден підняли на щоглах українські державні прапори. Танкер „Юпітер" повернули до порту, зняли з рейсу і Сидоренко наказав підняти на ньому пропор колишнього СССР. Наказ покищо не виконано.

У СЕРЕДУ, 29-ГО КВІТНЯ, лава присяжних у Каліфорнії визнала невинними чотирьох міських поліціянтів Лос Анджелесу, яких обвинувачувано в побитті водія-мурина. Цей випадок був зафіксований фільмарем-аматором на відеострічці та після висвітлення на телевізії викликав обурення в цілій країні, а також й поза її кордонами. Це рішення 12-членної лави присяжних, яка прослухавши сім тижнів детальних зізнань і проглянула цю 81-секундну відеострічку, дуже здивувало не тільки прокуратуру, засоби масової інформації, присутніх на судовій залі спостерігачів, мешканців Лос Анджелесу, але й всю громадськість ЗСА. У наслідок цього рішення у Лос Анджелесі проявилися спонтанні порушення громадського порядку з грабунками, побиттями та підпалами.

УРЯД ЗСА ЗНОВУ вирішив дещо облегшити існуюче 28-літнє торговельне ембарґо проти В'єтнаму та дозволили на продаж таких товарів, як харчі, ліки та сільськогосподарську машинерію. Державний департамент дозволить на переведення в життя проєктів у В'єтнамі американських неурядових і незаробіткових організацій. Згідно з твердженнями речниці Державного департаменту Марґарет Татвайлер, Уряд президента Джорджа Буша вирішив піти на такі уступки з уваги на посилені намагання В'єтнаму допомогти розв'язати справу, пропавших без вісти американських вояків та допоміжні заходи В'єтнаму у розв'язці питання Камбоджі.

ОПОЗИЦІЯ В ТАДЖИКІСТАНІ, сформувавши озброєні групи і оточивши ними будинок Верховної Ради, домоглася виконання своїх вимог: скасовано раніше прийняті поправки до закону про пресу і до статтей кримінального кодексу, якими посилювалася цензура над засобами масової інформації. До складу комітету конституційного нагляду вибрано представників усіх опозиційних політичних партій. Крім того, президент Таджикістану Рагмон Набієв підписав спеціяльну постанову, згідно з якою учасників мітинґу на площі Шохідон власті не будуть переслідувати.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
за спокій і вічну радість душ померлих Добродіїв Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію у середу, 13-го травня 1992 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці в Озон Парку, Н.Й. за блаженнішої пам'яті:

Петра Волошина
Василя Кия
д-ра Богдана Олесницького
Емануїла Притулу
мґр-а Миколу Радовича
інж. Богдана Рака
Юстину Рудяк
Левка Чайківського
д-ра Володимира Юзича
Володимира Юрковського

Всіх Жертводавців ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів.

Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Добродіям ФКУ!
Головна Екзекутива Фонду Катедр Українознавства (ФКУ)

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої
МАМИ, ТЕЩІ, БАБУНІ, ШВАҐРОВОЇ І ТЕТИ

СВ. П.

ОЛЕНИ КОНСТАНТИНИ ЦІСИК-ТАНЧАК

вдови по бл. п. о. крил. Василеві

будуть відправлені Заупокійні Служби Божі:

в четвер, 7-го травня 1992 року в Люїстоні і Лізбоні Фалс — Мейн
в українській католицькій церкві в Ню Бранзвику, Н.Дж.
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н.Й.
в церкві св. Марії в Озон Парку, Н.Й.
в Вестон — Онтаріо — Канада
В Парані — Бразилія
в Арґентині.

Про молитви за спокій душі Покійної в цей день просять:

дочка — МАРІЯ ДИЦЬО
зять — ЮРІЙ ДИЦЬО
внуки — ЮРІЙ, ШЕРЕЛ І МАРКО
шваґрова — ЕВГЕНІЯ ЦІСИК
з дочкою МАРІЄЮ
та РОДИНА

Ділимося болючою та сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що в понеділок, 20-го квітня 1992 року по тяжкій та довгій недузі на 69-му році життя відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, БРАТ

бл. п.

ІВАН МАСЛІЙ

народжений в селі Стінці, повіт Бучач.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДУ відправлено у вівторок, 21-го квітня 1992 року о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

СЛУЖБА БОЖА і похоронні відправи відбулись в середу, 22-го квітня 1992 року в церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на кладовищі Святого Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Залишилися в глибокому смутку:
дружина — ПЕЛАГІЯ
дочка — ЛЮБА ЗЕЛЕЗ з мужем ПЕТРОМ
дочка — НАТАЛКА
сестра — ПАРАСКА з родиною в Україні.

Просимо про молитви за душу покійного!

Свято жінки-героїні у Філядельфії

Цей рік особливий у багатьох аспектах. Це рік народження оновленої нації — відродження української незалежної державности після довгих десятиліть неволі, рік утвердження здобутого, осягненої мети. Це заразом рік, коли пригадуємо собі й іншим, що плоть нашої Батьківщини ятріє незагоєними ранами — це муки й смерть хоробрих, найкращих дітей її...

В різну пору, у незбагненних обставинах торували вони шлях для слави її, для відродження вимріяної незалежности.

Жіночі організації, члени СФУЖО, зупинилися на спогаді про тих, які саме 50 років тому життя своє віддали, зложили його на жертовнику нації.

А серед них яснiє-іскриться одне ім'я, небуденне для нас, — це Олена Теліга. Подив для життя, для творчости і для смерти її привів нас на це свято, де маємо вшанувати її — думкою, почуванням, якимось несприятним для зору власним духовним очищенням...

Із портрета зі студентських ще літ дивиться на нас молоде обличчя, перед яким, здавалося б, стелиться довгий життєвий шлях, — осяги, слава і — радість, радість... Ті, що знали її особисто, пишуть про неї як про джерело іскристої радости, що захоплювала її оточення. Та дійсність життя поневоленої нації простелила їй інший килим, усипаний терням, і молода поетеса вибрала саме цю — тернисту долю, вибрала добровільно. Правда була у неї понад усе. Правда творчости і правда життя. Шляхи й діла її не сміли розходитись із словами її поезії. Вони мусіли бути — одне.

Коли прибула вона із Заходу до Києва, її вимріяна улюблена столиця лежала сторозтерзана, наїжена свіжими ранами. „Я ніколи не піду вже з Києва. Я буду тут", — було її рішення.

Олена Теліга знала про небезпеку. Олег Ольжич перестерігав її, прямо наказував — виїхати, зберегти молоде цінне життя. Та намови не мали успіху. Олена, немов закований у збрую воїн, залишилася в холодним і голодним Києві до кінця. Вона ж стояла на чатах його безсмертного духа. Вона й пішла на ешафот твердим небоязким кроком, бож цього вимагала тоді її нація.

Пролунали над Бабиним Яром стріли, а тоді слова ката: Я не бачив ще, щоб так умирав мужчина, як ця гарна молода жінка" їй було тоді 34 роки.

Та пора повернутись від роздуму до дійсности — програми свята. Відкрила його коротким щирим словом голова Об'єднання Жінок ОЧСУ Люба Сілецька, тому що цього року саме Об'єднання Жінок ОЧСУ було господарем свята, а всі інші організації співпрацювали: Союз Українок Америки, Український Золотий Хрест і Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в ЗСА. Доповідачку нашого свята представила д-р Наталія Пазуняк. Була нею дорога нам гостя з Київщини Валентина Стрілько, директор української національної школи в Гнідині на Київщині.

Це відомий уже педагогноватор, що на побоєвищі українського шкільництва України, на якому послідовно викорінювано на наказ з Москви український дух, рідну мову і культуру, — відроджує українську культуру в різних її ділянках — керує предметами вивчання рідної мови, літератури, історії України, забороненої до минулого року в Україні. Вона прищеплює дітям любов до рідної пісні, до давніх звичаїв, до обрядів, дбає, щоб діти вивчали промисли народні — кераміку, вишивку, різьбу в дереві. Це відроджується дух української культури, що так тісно пов'язаний з християнською мораллю, так послідовно викорінюваною ворогом.

Валентина Стрілько виступила перед нами — під оплески публіки. Була зворушена, говорила про те, як вперше почули вони про заборонених поетів, борців за волю України. Між ними — постать Олени Теліги.

Тепер уже вони можуть учити дітей по школах про них, читати їх твори, пояснювати. Розказала гостя про свою працю в школі, про те, як здалека приїжджають учителі з інших шкіл повчитися у них, у Гнідині, як вводити українські предмети, які матеріяли вживати, а їх так дуже обмаль. Даються в знаки матеріяльні нестатки, часто це прямо брак одежі, брак паперу, олівців, усього... Нелегко було їй це говорити. За ту щирість вислову, за цікаву розповідь нагородили її присутні гарячими оплесками.

Тоді у мистецькому читанні творів прийшла до слова сама Олена Теліга. Пролунали її слова у виконанні рецитаторки Марії Лисяк, відомої акторки, яка прочитала поезії у притаманній їй ліричній тональності, що й віддзеркалило настрій їх творця; були це вірші — „Мужчинам", „Сучасникам" і „Відповідь", що їх глибоко сприйняла авдиторія, — після хвилини тиші — оплески. Вокально-музична програма гармонійно доповнила мистецьке слово.

Вокальна пара — мистці з України Ольга і Михайло Стащишини — виконали в супроводі гри на бандурі і на кобзі пісні: „Моя Україно", „Аве Марія", „Дума про Нечая" та стрілецьку пісню „Як стрільці йшли з України" Романа Купчинського, а на кінець ліричну елегію „Рідна мати моя" Платона Майбороди. Виконання було майстерне. Чисте дзвінке ліричне сопрано співачки-бандуристки, зіграність із старинним українським інструментом кобзою сприймалось з великою насолодою. При тому не можна проминути її зорових вражень. Ольга Стащишин своєю чарівною появою у тканій ноші могла зображувати алегоричну постать юної України.

Слідувала подяка усім від Люби Сілецької. Відчувалося вдячність присутніх за цей гарно влаштований вечір — свято жінки-героїні.

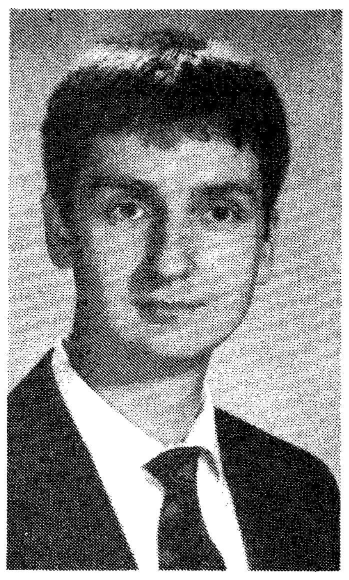
Н. П.

Чикаґська громада вітає молодого лікаря

Неначе це було вчора, пригадуємо собі покійного д-ра Романа Крупку, як вів до церкви внука Романа який запевняв свого дідуся, що хоче стати також лікарем.

Це сподіване бажання сповнилося, бо ще перед своєю смертю св. п. д-р Р. Крупка побачив свого внука лікарем. Цим внуком є молодий д-р Роман Олег Білинський, який 8-го лютого цього року одружився з Тамарою Ставничою з Вашінгтону.

Його успіхом тішаться бабці Софія Крупка і Анна Білинська та ціла родина й українська громада.

Д-р Р. Білінський

Народився Роман 9-го квітня 1964 року в Чикаґо в родині інж. Олега і Марти (з дому Крупка) Білинських, яка померла передчасно в 1991 році. Середню освіту закінчив у Гановер Парк середній школі в Іст Гановері, Н.Дж., і здав матуру з відзначенням при „Рідній Школі" в Ньюарку, Н.Дж. Опісля поступив на премедичні студії в Ратґерс університеті в Ню Бранзвику, які закінчив із ступенем бакалявра з біохемії в 1986 році. Під час студій був касиром, а згодом президентом Українсько-Американського Студентського Клюбу при університеті і відбув військовий офіцерський вишкіл з номінацією ранґи лейтенанта американської армії. В 1986 році одержав повну стипендію і почав свої медичні студії в Нюйоркському медичному коледжі, які закінчив у 1990 році дипломом доктора медицини.

У травні 1990 року брав участь у виміні студентами медицини при Медичному інституті у Львові.

В липні 1990 року новий лікар і капітан американської армії почав резидентуру в педіятрії при Вілліям Белмонт Армійському медичному центрі в Ел Пасо, Тексас.

Крім медичних студій ще з дитинства д-р Р. Білинський був активним членом Пласту, брав участь у таборуваннях на оселі „Вовча Тропа" в Іст Четем, Н.Й. Відбув також новацькі і юнацькі вишколи та був булавним і командантом кількох таборів. В 1987 році поступив до Крайової Пластової Старшини, а в 1989 -91 роках був крайовим комендантом пластунів.

Тепер є він членом і курінним УСП „Сіроманці". За свою працю одержав найвище пластове відзначення і є „Гетьманським скобом". Д-р Р. Білинський — член 25-го Відділу УНС.

На закінчення бажаємо молодому колезі, д-рові Р. Білинському якнайкращих успіхів у його лікарсько-військовій кар'єрі та щасливого родинного життя.

Д-р Павло Пундій

БОСНІЙСЬКІ МІСТА Баня-Люка, Біхач, Тузл, Мостар піддаються таким сильним артилерійським обстрілам сербських бойовиків, яких активно підтримує так звана Югославська народна армія, що спостерігачі Европейської спільноти змушені залишити свої пункти спостереження. Метою сербів є захопити найбільше боснійської території. Франція і Англія почали невідкладну гуманітарну допомогу мусулманам і хорватам, що втікають з районів боїв. Деякі країни — учасниці Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі висловлюються за застосування щодо Сербії найсуворіших санкцій, однак представники міжнародної спільноти не можуть дійти у цьому до порозуміння.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Вірменії розповсюдило заяву, в якій спростовується твердження міністерства оборони Азербайджану про те, що сили самооборони Нагорного Карабаху нібито застосували артилерійські набої з ціянистими сполуками. Вірменська сторона вважає, що „Азербайджан і деякі кола в Туреччині здатні використати цю дезінформацію для розпалювання антивірменської гістерії в Туреччині і створення нових перешкод на шляху нормалізації турецько-вірменських взаємин".

ЧЛЕНИ БУНДЕСТАҐУ від Вільної демократичної партії Німеччини відмовилися підтримати кандидатуру Ірмгард Швецер на пост міністра закордонних справ, хоч її рекомендувало керівництво партії. Більшістю в 63 голоси проти 25 німецькі законодавці запропонували призначити новим керівником міністерства закордонних справ теперішнього міністра юстиції Клявса Кінкеля. Вони вирішили, що Швецер не володіє достатньо політичною вагою, у зв'язку з чим діяльність міністерства в занадто великій мірі залежала б від особистого впливу канцлера Коля.

В СЕРЕДУ, 29-ГО КВІТНЯ, оголошено ім'я нового командуючого збройними силами НАТО в Европі. Ним став генерал-лейтенант Джан Шалікашвілі. Він замінив генерала Джана Ґелвіна, який пробув на цьому пості п'ять років. Минулого року Д. Шалікашвілі було призначено командуючим військами антисаддамівської коаліції на півночі Іраку.

Польсько-українська конференція в Ню Йорку

Заходами НТШ в Ню Йорку 14-го березня 1992 року відбулася конференція, присвячена політичній аналізі польсько-українських відносин. Голова НТШ проф. Леонід Рудницький, відкриваючи конференцію, звернув увагу на приязнь, якою відзначаються українсько-польські стосунки у нашій добі, особливо після розпаду Совєтського Союзу, і висловив надію, що в майбутньому українці і поляки будуть „добрими сусідами" і добрими приятелями.

У першій доповіді „Польща і Україна: шанс після тисячоліття" Генеральний консул Польщі, Єжи Сурдиковський із вдоволенням висловив своє переконання, що після століть напруження відносин Польща і Україна, як жертви конференції в Ялті, здобули можливість стати на шлях приязних сусідських відносин.

„Сьогодні, — заявив генеральний консул, — поляки бажають нав'язати нормальні зв'язки. І це є в межах можливого, тому що проблеми, які існували в минулому, вже втратили значення сьогодні. „Нас вже не ділить Львів", — підкреслив він. У своїй доповіді польський дипломат звернув увагу і на факт, що Україна, вступивши на шлях свободи, дещо пізніше, як Польща, може дечого й навчитися з помилок свого західнього сусіда. Зокрема події в Польщі вказують на конечність втримання неподільности антикомуністичного руху.

Другий прелеґент, проф. Степан Козак, керівник україністики при Варшавському університеті у своїй доповіді „Польсько-українські шляхи і проблеми сусідства" висловив признання ініціяторам польсько-українського діялогу в діяспорі і виявив побажання, щоб подібні зустрічі відбувались у Варшаві, Києві і Львові. У першій частині доповіді він сконцентрував увагу на підґрунтя, яке було підготовлено для українсько-польської приязні в минулому, так як, наприклад, праця Леона Василевського, та дух співпраці і порозуміння, який у нашій добі провадить паризька „Культура". В майбутньому доповідач передбачає широкі можливості співпраці між двома сусідніми народами в ділянці наукових дослідів, особливо в історичних дослідах, і в ділянці екологічній, зокрема в прикордонних реґіонах.

У третій доповіді, під заголовком „Польща і Україна: зв'язки у минулому як обіцянка кращого майбутнього", міністер-радник польської амбасади в Америці Мацей Козловський подав короткий перегляд українсько-польських зв'язків протягом історії. Польський дипломат-історик відзначив, що у ранній історії стосунки між двома народами були нормальні, і тільки татарська інвазія та її наслідки змінили ситуацію. Сьогодні обидві країни незалежні і внаслідок цього в Польщі посилюється зацікавлення Україною. Настанова поляків супроти українців є позитивна і хоч час-від-часу ще проявляються антиукраїнські стереотипи, як наприклад в Перемишлі, — вони виражають настрої ізольованих груп, від яких відмовилась і „Солідарність", і Церква. Ці ізольовані групи вдаються до авантюрницьких тенденцій, з допомогою яких хочуть використати Україну для конфлікту з Росією. Щоб забезпечити мирний розвиток міжнародніх стосунків на сході Европи, Польща мусить трактувати Україну як рівноправного партнера. В майбутньому слід говорити про спільні інтереси а не про минуле: потрібно Україні і Польщі брати приклад із Франції і Німеччини, — наголосив польський дипломат.

Як і попередні прелеґенти, міністер Козловський впевнено заявив, що сьогодні вже не існують проблеми, які могли б ділити Україну і Польщу. Кордон уважається задовільним для обох країн, а національні меншини в обох країнах можуть стати не предметом для конфлікту, а мостом для співпраці.

Після доповідей відбулася широка дискусія, якою провадив керівник конференції проф. М. Лабунька.

А. П.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОМАН БІЛЬЧАК член УНС Відд. 337-го Т-ва ім. І. Франка в Балтиморі, Мд. помер 25-го січня 1992 року на 85-му році життя. Нар. 1907 року в селі Манява, Івано-Франківська область, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку на Україні дружину Анну Більчак, дочку Зою Мельник, синів Михайла і Василя, 17 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 28-го січня 1992 року на українськім цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Садовий, секр.

ЧЕСЛАВА ШИШКА чен УНС Відд. 360-го Т-ва „Пласт" в Баффало, Н.Й. померла 4-го лютого 1992 року на 65-му році життя. Нар. 1926 року в Гадлє Шклярське, Лемківщина. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Степана, дочку Марусю Макар з мужем Іваном, сина Степана з дружиною Юлією, внуків: Томчика, Марка і Василька, сестер Анну Дзік і Софію Ващак з родинами, та двох братів Олеся і Романа, і сестру Галину в Україні з родинами. Похорон відбувся 7-го лютого 1992 року на цвинтарі св. Матвія в Баффало, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Осип Гаврилюк, секр.

МАРІЯ Л. ЛОББУР член УНС Відд. 296-го Т-ва св. Михаїла в Ню Кенсінґтон, Па. померла 2-го березня 1992 року на 73-му році життя. Нар. 15-го серпня 1918 року в Тіннерставн, Па. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Петра, дочки Карен Ковальчик, Конні Лобур і Патрисію Каріотіс та семеро внуків. Похорон відбувся 5-го березня 1992 року на цвинтарі Ґрінвуд Меморіял Парк в Ловер Бурелл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Лобур, секр.

ЕДВАРД ДОМБРОВСЬКИЙ член УНС Відд. 370-го Т-ва „Культура в Ню Гейвен, Конн. помер 11-го січня 1992 року на 72-му році життя. Нар. 15-го жовтня 1920 року в Ню Гейвені, Конн. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Анну з дому Сампара, дві дочки — Патрисю Барбієро і Кетрин Волдрон, сестру Френсис Паліяро і братів Тому і Михайла та 6 внуків. Похорон відбувся 14-го січня 1992 року на цвинтарі Всіх Святих в Норт Гейвен, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Ґіна, секр.

КАТЕРИНА КОНИК член УНС Відд. 283 Т-ва „Запорозька Січ" в Обирн, Н.Й. померла 2-го березня 1992 року на 68-му році життя. Нар. 1923 року в селі Стайки, Україна. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Стефана, доньку Марію з родиною, синів Богдана і Василя з родинами і Григорія, сім внуків, дві сестри в Україні — Надю і Галину. Похорон відбувся 5-го березня 1992 року на цвинтарі св. Йосифа у Флемінґ, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Г. Гавришків, секр.

СТЕФАНІЯ ШЕРЕМЕТА член УНС Відд. 448-го Т-ва „Самопоміч" в Монтреалі, Канада померла 3-го лютого 1992 року на 68-му році життя. Нар. 1924 року в селі Динисів, Тернопіль, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Володимира, синів Володимира і Ярослава, чотирьох внуків та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 6-го лютого 1992 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Кве., Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Перейма, секр.